

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၁၀၈)

ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါး

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါး-

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၅ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-ခုနှစ်၊
နတ်တော်လဆန်း ၁၀ ရက်၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်၊
အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ရွာမအနောက်၊ အမှတ် - ၉ နယ်မြေ သန့်သုခဓမ္မာရုံ
ဝါတွင်းဆွမ်းလောင်းအောင်ပွဲ ဓမ္မပူဇော်သဘင်၌ အင်းစိန်မြို့နေ
နှစ်ဖက်မိဘများအား အမှူးထား၍ ဦးကိုကိုဦး + ဒေါ်အေးအေးမြင့် သမီး
မအင်ကြိုင်းမေး၊ အိန်နာဝင်း၊ သား မောင်မင်းသိန်းကျော် မိသားစု၊
ကွယ်လွန်သူ မိဘနှစ်ပါးဖြစ်ကြသော ဦးဝင်းမောင်+ဒေါ်စိန်းနု တို့အား
ရှည်စူး၍ သမီး ဒေါ်နီနီဝင်း မိသားစု၊ နှစ်ဖက်သောမိဘများဖြစ်ကြသော
ဦးထွန်းဖေ + ဒေါ်မြသိန်း၊ ကွယ်လွန်သူ ဦးသိန်း + ဒေါ်ကြည်တို့အား
အမှူးထား၍ ဦးလှစိုး+ဒေါ်ငြိမ်း သမီး မမျိုးမျိုးခိုင်၊ မတင်မျိုးခိုင်၊ မသင်းခိုင်
မိသားစုနှင့် ရွာမနေ ဦးလေးရှယ်ကွမ်းယာ မိသားစု၊ ရွာမအလယ်နေ မိခင်
ကြီး ဒေါ်ဝင်းကြည် အသက် ၇၈ ခုနှစ်ပြည့် မွေးနေ့ အထိမ်းအမှတ်
ရစွမ်းသတ္တိ ဗွဲ့ဒီယိုရုံမိသားစုတို့၏ အမတ်ဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့်
ဟောကြားတော်မူသည်။

*

နိဒါန်း-

"ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါး"တို့၊ ပါဠိစာပေမှာ တထာဂတဗလ ဆိုတဲ့အမည်နဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဉာဏဗလ ဉာဏ်စွမ်းအားဆယ်မျိုးကို ရှင်းလင်းဟောကြားထားတာရှိတယ်။ အားလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူတော်စင်တွေ ကြည်ညိုကိုးကွယ်ကြတဲ့ မြတ်စွာဘုရားမှာ ကာယဗလ လို့ ခေါ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အင်အားနဲ့ ဉာဏဗလ လို့ခေါ်တဲ့ အသိဉာဏ်ရဲ့ စွမ်းအားဟာ သူမတူအောင် ကြီးမားတယ်ပေါ့။ အဲဒီ ထဲမှာ ဉာဏဗလလို့ခေါ်တဲ့ ဉာဏ်ရဲ့စွမ်းအားဟာ အင်မတန်မှ ထက်မြတ်လို့ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်နဲ့ တွေ့ကြုံကြရလို့ တရားဓမ္မ နာယူလိုက်ကြရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟာ လွယ်လွယ်ကူကူ မြန်မြန်ဆန်ဆန်နှင့် အကျွတ်တရားကို ရရှိသွားနိုင်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်တော်ရဲ့ အထောက်အကူပြုမှုဟာ အင်မတန်မှ ကြီးကျယ်တယ်လို့ ပြောရမယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ တရားကို နာလိုက်ရလို့ လွယ်ကူမှုရှိပေမယ့် အခြားအခြားပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့တရားကို နာယူတဲ့ အခါမှာ အဲဒီ လောက် လွယ်ကူမှု မရှိဘူးဆိုတာ သက်သေ သက္ကာယ သာဓက အထောက်အထား တွေရှိတယ်ပေါ့။

ဆိုပါစို့ - စူဠပန္နက ဆိုတဲ့ရဟန်းတော်လေးဟာ ဘဝဝဋ်ကြွေးလည်းပါတယ်။ သာသနာ ဘောင်ဝင်ရောက်ပြီးတော့ ရဟန်းဖြစ်လာတဲ့အချိန်မှာ သူ့ရဲ့အသိဉာဏ်တွေဟာ အင်မတန်မှ လေးလံထိုင်းမှိုင်းသွားတယ်။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းသွားသည့် အတွက်ကြောင့် ဂါထာလေးတစ်ပုဒ်ကို လေးလကျက်တာတောင် မရနိုင်ဘူး။ မရနိုင်သည့်အတွက်ကြောင့် သူ့ရဲ့နောင်တော်က သာသနာ တော်နဲ့မတန်ဘူး။ အိမ်ပြန်တော့လို့ ခိုင်းလိုက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်က သူ့ရဲ့အသိဉာဏ်တံခါးကို ဘယ်လိုဖွင့်ပေးရမလဲဆိုတာ သိတယ်။ သူ့ရဲ့နောင်တော် မဟာပန္နက လို့ဆိုတဲ့ ရဟန္တာကြီးက ဒီဉာဏ်မရှိဘူး။ မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် သူ့ညီတော်ကို သာသနာတော်နဲ့ မတန်ဘူးဆိုပြီး အိမ်ပြန်ခိုင်းပေမယ့်လို့

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်က ဘယ်လို ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးတွေ တက်လာအောင် လုပ်ရမယ်ဆိုတာ သိရှိတော်မူတဲ့အတွက်ကြောင့် တန်ခိုး တော်နဲ့ ဖန်ဆင်းထားတဲ့ ပုဝါပိုင်းလေး ပေးပြီး သြဒါတကသိုဏ်း ရှုစေတယ်။ ပြီးတဲ့အခါမှာ စတုတ္ထဈာန်ရရှိပြီးတဲ့နောက် ဝိပဿနာသို့ ကူးပြောင်းခြင်းဖြင့် ရှင်စူဠပန်ဟာ တစ်ခဏလေးအတွင်း မှာပဲ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးတွေ ထက်ထက်မြက်မြက် ဖြစ်လာတယ်။ မဂ်လေးပါး ဗိုလ်လေးပါး မျက်မှောက် ပြု ပြီးတော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ ဒီလိုမြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဉာဏ်တော်ဆိုတာ အင်မတန်မှ စွမ်းပကား ကြီးမားတယ်ပေါ့။

ပြီးတော့ အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း သုဝဏ္ဏ ကာရပုတ္တ ရွှေပုတိမ်သည်သား ရဟန်းတော် လေးဟာ ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ထံ ရဟန်းခံပြီးတော့ရဟန်းဘဝရောက်လာတယ်။ အဲဒီ ရဟန်းတော်လေးကို ရှင်သာရိပုတ္တရာက ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးတယ်။ လူငယ်လူရွယ်တွေဆိုတာ အလှအပ ကို မက်မောတတ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အလှအပမက်မောတဲ့ ရာဂတွေ မဖြစ်ဖို့ဆိုပြီးတော့ အလှအပ ကို မက်မောတွယ်တာတဲ့တဏှာကို နှိမ်ဖို့ဆိုပြီးတော့ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပေးတယ်။ သူလည်းပဲ လေးလကြာလောက်အောင် တရားဓမ္မ အားထုတ်သော်လည်းပဲ သမာဓိတောင် မရနိုင်ဘဲဖြစ် တယ်။

မြတ်စွာဘုရားဆီ ရောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ သူ့ရဲ့ဘဝဇာတ်ကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား က ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင်သုံးသပ်လိုက်တဲ့အခါ ဒီပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ မတန်ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ လဲ၊ သူက အမြဲတမ်း အလှအပ စိတ်ဝင်စားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မလှမပ ရွံ့စရာတွေကို ကြည့်နေရရင် သူ ဘယ်တော့မှ စိတ်ဝင်စားမှာ မဟုတ်ဘူးဆိုပြီး အင်မတန်လှပတဲ့ ကြာပန်းကြီးတစ်ခုကို ဖန်ဆင်းပေး လိုက်တယ်။ အဲဒီ ကြာပန်းကြီးရဲ့ အရောင်အဆင်းဖြစ်တဲ့ လောဟိတကသိုဏ်းကို ရှုပွားရင်း စိတ်တွေ တည်ငြိမ်ပြီးတော့ နောက်ဆုံးမှာ အဲဒီ ကြာပန်းကြီးရဲ့ ပြောင်းလဲပျက်စီးသွားတဲ့

အနိစ္စ သဘောတွေကို ရှုမြင်သုံးသပ်ခါ ဝိပဿနာသို့ ကူးပြောင်းပြီးတော့ သူလည်း တစ်ခဏအတွင်းမှာပဲ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားတယ်။

ဗုဒ္ဓရဲ့ ဉာဏ်တော်ဟာ သူမတူအောင် ထက်မြတ်တာမို့ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ယှဉ်လို့ မရဘူး ဆိုတာ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ သိရှိပြီးတော့ အင်မတန်မှ ကြည်ညိုကြရမှာပေါ့။

စာပေကျမ်းဂန်မှာ တထာဂတဗလ လို့ သုံးတယ် တထာဂတ ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားကို ရည်ညွှန်းတဲ့ စကားလုံးတစ်ခုပဲ။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာမှာတော့ တထာဂတ ကိုလည်း သုံးတာပဲ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ကိုလည်း သုံးတာပဲ။ ဗုဒ္ဓ ကိုလည်း သုံးတာပဲ။ သို့သော်လည်း အထူးအားဖြင့် မဟာယာ နကျမ်းစာတွေမှာဆိုရင် တထာဂတ ဆိုတဲ့အသုံးကို တော်တော်များများသုံးတာ တွေ့ရတယ်။

တထာဂတဆိုတာ အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုး ဖွင့်ဆိုထားတာရှိတယ်။ တထာဂတ အဓိပ္ပါယ် တစ်ခုက မှန်တဲ့အတိုင်း ပြောတတ်သူလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ မှန်တဲ့စကားကို ပြောတတ်သူ (သို့မဟုတ်) အမှန်တရားကို ဟောကြားတတ်သူလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။

နောက်အဓိပ္ပါယ်တစ်ခုကတော့ ကထာအာဂတ လို့ ပုဒ်ဖြစ်ပြီးတော့ ရှေးက ဘုရားတွေ သိရှိ လာတဲ့ လမ်းကြောင်းအတိုင်း၊ အဲဒီ က ကျင့်လာတဲ့ ကျင့်စဉ်တွေအတိုင်း ကျင့်ပြီးတော့ ဘုရားအဖြစ် ဖြစ်လာသူလို့ ဒီလိုအဓိပ္ပါယ်လည်းရတယ်။

နောက်တစ်ခုက ဘာလဲဆိုရင် ယထာဝါဒီ တထာကာရီ ပြောတဲ့အတိုင်း လုပ်တယ်။ လုပ်တဲ့အတိုင်း ပြောတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့လည်း ကထာဂတ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်သုံးတယ်။

နောက်တစ်ခုက ဟောသမျှတရားတွေဟာ ဘယ်တော့မှ မမှားဘူး၊ အားလုံးဟာ အမှန်တွေ ချည်းပဲ။ မှားယွင်းတဲ့တရားဆိုတာ

တစ်ခုတလေမှမရှိဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့လည်း တထာဂတ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကိုသုံးတယ်ပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကိုယ်သူရည်ညွှန်းတဲ့အခါမှာ တစ်ခါတရံကျတော့ 'အဟံ' 'ငါ' ဆိုတဲ့အသုံးကို သုံးပေမယ့်လို့ နေရာတော်တော်များများမှာ 'ကထာဂတော' ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သုံးလေ့ရှိတယ်။ သူ့ကိုယ်သူ့ကို ရည်ညွှန်းပြီးတဲ့အခါမှာ 'တထာဂတော'ဆိုတဲ့ အသုံးကို သုံးတယ်။ ဒါက စာပေကျမ်းဂန်မှာသုံးပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မှတ်သားစရာလေးတစ်ခုပေါ့။

အခု ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါးကို စာပေကျမ်းဂန်မှာ 'တထာဂတဗလ'ဆိုတဲ့အမည်နဲ့ ဖွင့် ဆိုထားတယ်။ မဇ္ဈိမနိကာယ် မဟာသီဟနာဒသုတ်မှာလည်းပါတယ်။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် မဟာသီဟ နာဒ သုတ်မှာလည်းပါတယ်။ တထာဂတဗလကို အသေးစိတ် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြထားတာကတော့ အဘိ ဓမ္မာ ၇-ကျမ်းမှာ အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ ဝိဘင်္ဂကျမ်း (မြန်မာပြည်မှာတော့ ဝိဘင်းကျမ်းလို့ခေါ်တယ်)မှာ လည်းပဲ ဉာဏဝိဘင်္ဂ ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဟောဒီ တထာဂတဗလ ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါးကို အသေးစိတ်ဖွင့်ဆိုပြီးတော့ ရေးသားဖော်ပြထားတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ဒီကနေ့ အဲဒီ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကျမ်းဂန်တွေနဲ့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကျမ်းစာတွေမှာ လာတဲ့ အဖွင့်အဋ္ဌကထာတွေကို ကြည့်ရှုပြီး အနှစ်သာရထုတ်ပြီးတော့ နားလည်အောင် သိရှိ ကြည်ညိုကြရအောင် ဟောဖို့ ရည်ရွယ်လာပါတယ်။ တထာဂတဗလ ကိုပဲ ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ် ပါးလို့ အမည်ပေးပြီး ဟောပါ့မယ်။ တထာဂတဗလ ဆိုတာ ဗုဒ္ဓစွမ်းအားပဲ။ ဗုဒ္ဓစွမ်းအားဆိုတာ ကာယဗလနဲ့ ကွဲပြားခြားနားစေလို၍ "ဉာဏ်ဆယ်ပါး" လို့ ဒီလိုမှတ်သားကြရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားမှာ ဉာဏ်ဟာ တစ်မျိုးတည်းမကဘူး။ ၁၀ မျိုးတောင်ရှိတယ်။ ၁၀ မျိုးဆိုတာ တထာဂတဗလ အနေနဲ့ ၁၀ မျိုး ပြောတာ။

တခြားနည်းနဲ့ဆိုရင် ဗုဒ္ဓရဲ့ဉာဏ်တော်တွေဟာ မြောက် မြားစွာ ရှိသေးတယ်ပေါ့။ ဆ
သာဓာရဏ ဘယ်သူနဲ့မှ မတူတဲ့ဉာဏ်က ၆ မျိုးဆိုတာတို့၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်
တော်ကြီးတို့ဆိုတာတွေ ရှိသေးတယ်ပေါ့နော်။ ဒီနေရာမှာ သိရှိကြည်ညိုဖို့ရာ
အတွက်ကတော့ 'တထာဂတဗလ' လို့ ခေါ်တဲ့ ဒသဉာဏဗလ ဉာဏ်တော် ၁၀ ပါးကို
ဘုန်းကြီး တို့ တတွေဟောမှာပါ။ သတ္တဝါတွေကို ချေချွတ်တဲ့အခါမှာ
မြတ်စွာဘုရားက တရားဟောတဲ့အခါမှာ အသုံးပြုတဲ့ ဒီဉာဏ်တော်ကြီး ၁၀-မျိုးဟာ
အင်မတန်မှ သိရှိကြည်ညိုဖို့ ကောင်းတယ်။

ဒီဉာဏ်တော်ကြီး ၁၀ ပါးကို အသုံးပြုပြီးတော့

မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ဟာ ဝေနေယျသတ္တဝါတွေ နားလည်အောင်
သံသရာဝဋ်က လွတ်မြောက်အောင် ထူးခြားတဲ့ အသိဉာဏ်တွေ ရအောင်ဆိုပြီးတော့
ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူတာ။

ဒီ တထာဂတဗလလို့ ခေါ်တဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့စွမ်းအားရှိသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ
ဘာတွေလုပ်နိုင် တာလဲလို့ သိချင်ကောင်း သိချင်ကြလိမ့်မယ်။ ထိုသို့ သုတ္တန်မှာ
အကျဉ်းချုပ်ပြောထားတာ အချက် ၃-ချက်ရှိတယ်။

ဟောဒီ စွမ်းအားသုံးမျိုးကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ နံပါတ်တစ်
'အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ' တဲ့ တကယ့်ကို ထိပ်တန်းကိစ္စကြီးတွေမှာ
ရဲရဲတောက်တောက် ဝန်ခံရဲတယ်။ ပြောကြားရဲတယ်။ လောကလူတွေဆိုတာ
ဝန်ခံရဲတာ မဟုတ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက တကယ့်ကို အမြင့်ဆုံးအဆင့်မှာ ကိုပဲ
ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဝန်ခံပြောကြားရဲတယ်။

ဥပမာမယ်ဆိုပါတော့ - ဘုရားကို ပြဿနာတစ်စုံတစ်ခု သိချင်လို့
မေးချင်ပါတယ်လို့ ဆိုလို့ ရှိရင် မြတ်စွာဘုရားတွေက ဘယ်လို အမိန့်ရှိတုန်းဆိုရင်
"ပုစ္ဆယဒါ ကင်္ခံသီ"တဲ့။ "မင်း မေး ချင်တာ မေး"၊ 'မင်းမေးချင်တာ မေး'လို့ဆိုတဲ့
စကားဟာ အရပ်ထဲက လူတွေကတော့ မစဉ်းမစား ပြောကောင်း ပြောကြလိမ့်မယ်။
သို့သော် ရှင်သာရိပုတ္တရာတောင် အဲဒီ လို မပြောရဲဘူး။ ဘုရားပြီးရင်

ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးအထက်ဆုံးလို့ ဆိုရတဲ့၊ ပညာအရာမှာ ဧတဒဂ်ရတဲ့ ရှင်သာရိပုတ္တရာတောင် မှပဲ "ပုစ္ဆယဒါ ကင်္ခံသိ" "မင်း သိချင်တာ မေး" ဆိုတဲ့ စကား မပြောရဲဘူး။ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဘယ် လိုပြောတုန်း "ပုစ္ဆာသုတ္တာ ဇာနိဿာမ"မေးပါတဲ့။ "မေးခွန်းကို နားထောင်ပြီးတော့မှပဲ ဖြေနိုင်တယ်။ မဖြေနိုင်ဘူး ပြောပါ့မယ်"တဲ့ ဟော လျော့လျော့လေး ဝန်ခံရတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ အဲဒီ လို မဟုတ်ဘူး။ "အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ" တကယ့်ကို ထိပ်တန်းနေရာကနေပြီးတော့ရဲရဲတောက် ဝန်ခံပြောကြားနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိရှိတယ်။

ဘာကြောင့် ဒီလိုပြောနိုင်တာတုန်းလို့ ဆိုလို့ရှိရင် အခုပြောခဲ့တဲ့ ဉာဏ်တော် ၁၀ ပါးရဲ့ စွမ်းပကားကြောင့်ပဲလို့ ဒီလိုပြောရမယ်။ ဒီဉာဏ် ၁၀ ပါးတင်ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားမှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ဆိုတာ ရှိသေးတယ်။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ နည်းနည်း ဗဟုသုတရှိအောင် ဖြည့်စွက်ပြီး ပြောရ မယ်ဆိုရှိရင် "သဗ္ဗညု" ဆိုတာ အရာခပ်သိမ်းကို သိတယ်လို့ ဒီလိုပြောတယ်။ အရာခပ်သိမ်းကို သိတဲ့ ဉာဏ်ကိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်လို့ ဒီလိုခေါ်တာ။

ကောင်းပြီ - သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို အဲဒီ ခေတ်ကာလတုန်းက မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တစ်ခေတ် တည်းပေါ်လာတဲ့ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်လို့ ပြောရမယ့် အညတိတ္ထိယ ဆရာကြီးတွေ၊ အများက 'သာဓုသမ္မတော' 'သူတော်ကောင်းကြီးတွေ'လို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ပုရာဏကဿပတို့ မက္ခလိဂေါ သာလတို့၊ သူတို့ပြောတဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်က ဘယ်လို သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တုန်းဆိုလို့ရှိရင် သူတို့မှာ တဲ့ ဉာဏ်အမြင်ဟာ အမြဲတမ်း ထင်ဟပ်နေတယ်။ သူတို့မှာ ဉာဏ်ကြီးက အမြဲတမ်းလင်းထိန်နေ တယ်။ သူတို့ဉာဏ်က အမြဲသိနေတယ်။ မီးထွန်းထားသလို မမြဲလင်းနေတယ်။ အမြဲသိနေတယ်။ ဘယ်လောက်ထိအောင် အမြဲသိနေတုန်းဆိုရင် သွားနေရင်လည်းသိတယ်။ ထိုင်နေရင်လည်း သိ တယ်။ ရပ်နေရင်လည်း သိတယ်။ လျောင်းနေရင်လည်း

သိတယ်၊ နောက်ဆုံးကျတော့ အိပ်နေရင် လည်း သိတယ်တဲ့၊ ဒီလိုဆိုတော့ သူတို့ဉာဏ်က အိပ်နေတုန်းသိတဲ့ဉာဏ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ် ဖြစ်နိုင်မလဲနော်၊ အိပ်နေရင်လည်း သိတယ်၊ နိုးနေရင်လည်း သိတယ်တဲ့။

အဲဒီ လို ဉာဏ်မျိုးကတော့ မရှိနိုင်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ အိပ်ပျော်နေတဲ့အချိန်မှာ အသိဉာဏ်ရှိပါ့မလားနော်၊ အိပ်နေတဲ့အချိန်မှာ ဘာမှ ဒီလူက သိတာမှ မဟုတ်ဘဲ၊ ကဲ သိလို့ရှိရင် အိပ်နေတုန်းမှာ အိမ်မှာတက်ပြီး သူခိုးခိုးသွားတာတွေ မရှိဘူးလား၊ မသိလိုက်လို့ ခံလိုက်ကြရတာ လား၊ သိရဲ့သားနဲ့ ခံရတာ လား၊ သိမှ မသိတာနော်၊ ဒီပြင်ဟာ သိဖို့ နေနေသာသာ ကိုယ်အိပ်ပျော် နေတဲ့အချိန် ဘာလုပ်သွားမှန်းတောင် မသိလိုက်ဘူး၊ အဲဒီ တော့ ဒီဆရာကြီးတွေကတော့ သူတို့ အိပ်ပျော်နေရင်လည်း သူတို့အသိဉာဏ်ကြီးဟာ လင်းထိန်နေတယ်တဲ့ ဆိုတော့ အဲဒီ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်မျိုးကိုတော့ ဗုဒ္ဓက လက်မခံဘူး။

မြတ်စွာဘုရားလက်ခံတဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဆိုတာ ဘယ်လိုတုန်းဆိုရင် သိချင်လို့ ကြည့် လိုက်ပြီဆိုရင် အတားအဆီးမရှိဘူး၊ ဘယ်ကိစ္စ သိချင်သိချင်၊ ဘယ်လောက်ကွာလှမ်းတဲ့အရာက ကိစ္စပဲ သိချင်သိချင်၊ ဘယ်လောက်ဝေးလံတဲ့ အတိတ်ကဟာပဲ သိချင် သိချင်၊ ဘယ်လောက်ဝေးလံတဲ့ အနာဂတ်က ဟာပဲ သိချင် သိချင်၊ သိချင်လို့ ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ဉာဏ်တော်ကြီးက အတားအဆီးအပိတ်အပင် မရှိဘူး၊ အကုန်သိတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ နော်၊ ဆိုလိုတာက အသုံးချမယ်ဆိုရင် အဟန့်အတား လုပ်နိုင်တဲ့အရာ မရှိဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေရဲ့ အသိဉာဏ်ဆိုတာက ဘယ်လောက်မှ ဝေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ ပိတ်ဆို့ သွားတာ၊ ဟိုဘက်ကို မသွားနိုင်ဘူး၊ ကိုယ်သိတာ နည်းနည်းလေး၊ တစ်ထွာတစ်မိုက်လောက်ပဲ သိတယ်၊ ဟိုဘက်ရောက်ဖို့ တော်တော်ခက်တယ်နော်၊ သိဖို့ဆိုတာ အင်မတန်ခက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက သိချင်လို့ ကြည့်လိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် အပိတ်အဆို

အတားအဆီး ဘာမှ မရှိဘူး၊ အကုန်သိတယ်၊ "ယာဝတကံ ဂေ ယျံ တာဝ တကံ ဉာဏံ" သိစရာတွေ ရှိသလောက် ဉာဏ်ကြီးက လိုက်သိနေတယ်တဲ့နော်၊ "ယာဝတကံ ဉာဏံ တာဝတကံ ဂေ ယျံ" အသိဉာဏ်ကြီး ရှိ သလောက် သိစရာတွေလည်း ပေါ်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေမှာတော့ သိစရာတွေက တစ်ပုံကြီး သိတာလေးက နည်းနည်းလေး၊ ဒီလိုဆိုလိုတာနော်၊ သိစရာတွေက မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင်များတယ်၊ သိတဲ့ဉာဏ်က နည်း နည်းလေပဲ ရှိတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဉာဏ်တော်ကြီးက ဒီလို ရှိတာကိုး၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကတော့ သိချင်တာ အကုန်သိတယ်။

အခုပြောမယ့် ဒသဗလဉာဏ် တထာဂတဗလ ဆိုတာကျတော့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကိစ္စတွေကို သူက တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ မတူညီတဲ့အချက်တွေကို သိတာ၊ ဒါလည်း လိုအပ်တာပဲ၊ သူ့ကိစ္စနဲ့ သူ ခွဲခြားပြီးတော့ သိတာ၊ အကုန်လုံးခြုံသိတဲ့ဉာဏ်က တစ်မျိုး၊ တစ်ခုစီတစ်ခုစီမှာ ထူးထူးခြားခြား သိတဲ့ဉာဏ်က တစ်မျိုးလို့ ဒီလိုမှတ်ရမှာပေါ့။

အဲဒီ တော့ မြတ်စွာဘုရားဟာ နံပါတ်တစ် "အာသဘံ ဌာန ပဋိဇာနာတိ" တဲ့ တကယ့်ကို ထိပ်တန်းအကျဆုံး အရာဌာနကိုပါ ဝန်ခံပြောကြားနိုင်တဲ့ ဝန်ခံနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိရှိတယ်၊ ဘာ ကြောင့် ဝန်ခံနိုင်တာတုန်းဆို ဒီဉာဏ်ကြောင့်ပဲ၊ ဒီဉာဏ်တွေကြောင့် ဝန်ခံနိုင်တာတဲ့။

နောက် ဒုတိယက နံပါတ်နှစ်က ဘာတုန်းဆိုရင် "ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ" တဲ့ ပရိသတ်တွေရဲ့အလယ်မှာ မကြောက်မရွံ့ဟောပြောရဲတယ်၊ ဒါ လူတွေက ထင်မယ်၊ တချို့လည်း ဟောပြောတာပဲပေါ့၊ ပရိသတ်မကြောက်ဘူး၊ ပရိတ်သတ် မကြောက်တိုင်း ဒါမျိုးကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူးနော်၊ ပရိသတ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ သူ မကြောက်တာ လူပရိသတ်ပဲ မကြောက်ရှိမယ်၊ မြတ်စွာ ဘုရားက မကြောက်မရွံ့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပြောနိုင်တယ်ဆိုတာ ဘုန်းတန်ခိုးအလွန်ကြီးမားတဲ့ နတ်

ဗြဟ္မာပရိတ်သတ်ကိုလည်း မကြောက်ဘူး၊ လူတွေက နတ်ဗြဟ္မာမပြောနဲ့ သရဲတစ်ကောက်လာ ရင်တောင် အကုန်ထပြေးကုန်မှာနော်။

ဒီ 'ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ' ဆိုတာ သာမန်ပရိသတ်ကလေးမှာ မကြောက်တာကို ဆိုလိုတာမဟုတ်ဘူး၊ ပရိသတ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ လူပရိသတ်တင် မကဘူး၊ တကယ့်လူထဲမှာလည်းပဲ မင်းစိုးရာဇာပရိတ်သတ်၊ အထက်တန်းကျလှတဲ့ ဗြဟ္မဏပရိတ်သတ်တွေ၊ အထက်တန်းကျလှတဲ့ ပညာရှိတွေ၊ နတ်ပြည်က နတ်ပရိသတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေ အင်မတန် ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတဲ့ အစွမ်း ထက်တဲ့ ဒီလို ပရိသတ်တွေကြားထဲမှာကိုပဲ ရဲဝံ့တဲ့စကားကို ပြောနိုင်တယ်။

ကြည့်လေ မြတ်စွာဘုရားက တစ်ခါတုန်းက ဗကဆိုတဲ့ (အောင်ခြင်းရှစ်ပါးထဲမှာပါတဲ့) ဗြဟ္မာကြီးဟာ သူ့ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ သူ ဘာတွေ ပြောနေတုန်းဆိုရင် သူနဲ့တွေ့တဲ့ ဗြဟ္မာ့တိုင်းကို ပြောတယ်။ "ဟေ့ ဒီဗြဟ္မာ့ဘုံဟာ နိစ္စထာဝရ၊ ဘယ်တော့မှ ပြောင်းစရာ မလိုတော့ဘူး၊ ဘယ်တော့မှ ပြောင်းရွှေ့တာမရှိတော့ဘူး၊ ဒါ နိစ္စထာဝရ နေရမယ့်ဘုံကြီး တို့ရောက်နေပြီ"လို့ ဒီလို ပြောတာ၊ သူပြောနေတာတွေကိုမြတ်စွာဘုရားက ကြားရတဲ့အခါမှာ ဒီဗြဟ္မာကြီးကိုတော့ ငါ တက်ပြီး ဆုံးမရဦးမယ်ဆိုပြီးတော့ ကြွသွားတယ်။

မြတ်စွာဘုရားလာတယ် ဆိုကတည်းက ဟိုက အံ့ဩသွားတယ်၊ အံ့ဩသွားတော့ ခုခေတ် လို ပြောရင် ကြိုဆိုတယ်၊ welcome လုပ်တယ်၊ ကြိုဆိုတဲ့အခါမှာ သူက ဘယ်လိုပြောတုန်းဆိုရင် "အရှင်ဂေါတမ ကြွလာတာ အလွန်ကောင်းတယ်၊ ဒီဘုံဟာ နိစ္စထာဝရဘုံပဲ၊ ဘယ်တော့မှ မအို ဘူး၊ ဘယ်တော့မှ မနာရဘူး၊ အလွန်ခိုင်မြဲတဲ့နေရာပဲ" နဲ့ပြောတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာပြောတုန်း ဆိုရင် "ဟေ့ ဗက ဗြဟ္မာဟာ တော်တော့ကို မသိတဲ့ မောဟအဝိဇ္ဇာတွေ ဖုံးနေတာ ပဲ၊ ဘာမှမသိတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးပဲ"နဲ့ ဗြဟ္မာ ပရိသတ်ကြားထဲမှာ "ဘာမှမသိတဲ့ဗြဟ္မာ"လို့ "အဝိဇ္ဇာ မှောင်ထဲ ရောက်နေသူ"လို့ ပြောခံလိုက်ရတဲ့အခါ ဘုန်းကြီးတို့တတွေပဲစဉ်းစားကြည့်၊ လူပရိတ် သတ်ထဲမှာ "မင်း ဘာမှမသိတဲ့ကောင်

မဟုတ်ဘူး" လို့ ပြောခံရရင် ဘယ်နှယ့်နေပါ့မလဲ၊ အေး ဗကဗြဟ္မာကြီးကလည်း သူ့ကို အဲဒီ လို ပြောခံလိုက်ရတယ်။

အဲဒီ လို ပြောနိုင်တယ်ဆိုတာ ရမ်းပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ သူ့အကြောင်းကို အကုန်သိထား တာ၊ သူ့အကြောင်းဆိုတာ သိဖို့ အင်မတန် ခဲယဉ်းတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို သူ့သက်တမ်းက ဘယ်လောက်ကြာတုန်းဆို တမေ့တမောကြီး ကမ္ဘာချီ ကြာတာကိုး၊ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောနိုင်တယ်။ "မင်းက ဒီဗြဟ္မာဘုံ မရောက်ခင်က ဘယ်ဘုံက သေလာတာ၊ အဲဒီ ဗြဟ္မာဘုံမှာ မင်း ကမ္ဘာပေါင်း ဘယ်လောက် အသက်ရှည်ခဲ့တယ်၊ အခု ဒီမှာ မင်းအသက် ဘယ်လောက်ရှည်မယ်၊ အခု ဒီက သေရင် မင်း ဘယ်သွားမယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ရောက်လာတယ်" ဆိုတာကအစ ဟိုး ဖုံးကွယ်နေတဲ့အတိတ်က သမိုင်းကြောင်းရာဇဝင် သူ့ရဲ့ဘဝဖြစ်စဉ်တွေကိုပါ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ၊ ပြန်ပြောပြတာ။

အဲဒီ လို ပြောနိုင်တဲ့ ရဲတင်းတာပေါ့နော်၊ မသိဘဲနဲ့ ပြောလို့မရဘူး၊ ဒါကြောင့် 'ပရိသာသု သီဟ နာဒံ နဒတိ' ဆိုတာ ရဲတင်းတဲ့စကားကို ပြောနိုင်တယ်၊ ဒါဟာ ဟောဒီဉာဏ်တွေရဲ့ စွမ်းပကားကြောင့် ပြောနိုင်တာ၊ ကိုယ်မသိဘဲနဲ့ ဟိုလိုလိုဒီလိုလို လုပ်လို့ မရဘူးလေ။

ဟော နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်း "ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္ထေတိ"တဲ့ ဗြဟ္မစက္ကံဆိုတာ ဓမ္မစက္ကံပဲ၊ ဓမ္မ စက္ကံတို့ ဗြဟ္မစက္ကံတို့ဆိုတာ ဘာကို ပြောတာတုန်းဆိုလို့ရှိရင် ပဋိဝေဓဉာဏ်နဲ့ ဒေသနာဉာဏ်ကို ပြောတာ၊ ပဋိဝေဓဉာဏ် ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်းပြီးတော့ သိတဲ့ဉာဏ်ကို ပဋိဝေဓဉာဏ်ခေါ် တယ်၊ ပဋိဝေဓဉာဏ် ရပြီးတဲ့နောက်မှ ဒေသနာဉာဏ် ဆိုတာရတယ်၊ အများနားလည်အောင် ရှင်း လင်းပြောကြားတဲ့ဉာဏ်မျိုးကို ဒေသနာဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီ နေရာမှာ ပဋိဝေဓဉာဏ်ဆိုတာ တရားဓမ္မကျင့်သုံးလို့ ကိုယ်တော်တိုင် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လာပြီး ထိုးထွင်းသိတဲ့ဉာဏ် ရလာပြီ။

ရလာပြီးတဲ့အခါမှာ သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးကို သယ်ပိုး ဖို့ကျတော့ ဒေသနာဉာဏ်တော်ကို အသုံးချတာ၊ အဲဒီ ဒေသနာဉာဏ်တော်ကြီး စတင် လည်ပတ် ပြီး ဖြစ်ပေါ်စေတာကိုပဲ 'ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ'လို့ ပြောတာ၊ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တနသုတ် ဆိုတာ အဲဒါကို ရည်ညွှန်းတာ။

ဓမ္မစက္ကံ ဆိုတာ ဘာကို ပြောတာတုန်းဆိုရင် ဒေသနာဉာဏ်ကို ပြောတာ၊ အဲဒီ ဒေသနာ ဉာဏ်ကြီးကို စတင်အသုံးချပြီးတော့ သတ္တဝါတွေကို နားလည်အောင် ရှင်းပြတယ်ဆိုတာကို 'ဓမ္မ စက္ကံပဝတ္တန'လို့ ပြောတာနော်။

အဲဒီ လို ဒေသနာဉာဏ်တော်ကြီးကို စတင်ပြီး အသုံးချနိုင်တယ်ဆိုတာဟာ ပဋိဝေဓဉာဏ် မရှိဘဲနဲ့လည်း မရဘူး၊ အခုပြောခဲ့တဲ့ တထာဂတဗလ လို့ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ စွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါးနဲ့ ကင်းပြီးတော့လည်းပဲ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့၊ ဒီတော့ တရားဓမ္မကို ရှင်းပြတယ်ဆိုတာ လွယ်တာ မဟုတ်ဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့တွေ တရားဟောတယ်ဆိုတာ ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ တရားထဲကနေ သူဟော နေတာ၊ ကိုယ်သိလို့ ဟောတာမဟုတ်ဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ဟောတယ်ဆိုတာ က 'သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ပဝေဒေမိ' တဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ထိုထိုသုတ္တန်တွေမှာ မိန့်လေ့ ရှိ တယ်။ "ငါ အခုပြောနေတာ သယံ အဘိညာ ကိုယ်တိုင်သိပြီး ဟောတာ" သူများဆီက တဆင့် ကြားတာတွေ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရာဇဝင်ထဲပါလို့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ စာအုပ်ထဲပါလို့ ပြော တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဟုတ်ကဲ့လား၊ အဲဒီ လို လူပြောသူပြောတွေနဲ့ ငါပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ 'သယံ အဘိ ညာ' ငါကိုယ်တိုင် သိထားတာ၊ သိရုံတင် မကဘူး၊ 'သစ္စိကတွာ' အသိဉာဏ်နဲ့ ယှဉ်ကပ်ပြီးတော့ အသုံးချတာ၊ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် သိပြီးတော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုပြီးတော့ ဟောတာဖြစ် တယ်လို့ ဒီလို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြောနိုင်တာပေါ့၊ အခုလို ပြောနိုင်တာကလည်း ဒီဉာဏ်ကြီးတွေကြောင့် ပြော နိုင်တာတဲ့။

